

PRIMLJENO:	14. X. 20 14. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	26-1/14-2/12
VEZA:	
EPA:	563 XXV
SKRAĆENICA:	
PRILOG:	

SKUPŠTINA CRNE GORE
Predsjedniku Skupštine
N/r g-dina Ranka Krivokapića

Podgorica, 14. oktobar 2014. godine

Na osnovu člana 148 Poslovnika Skupštine, na **Predlog zakona o visokom obrazovanju** podnosimo sljedeće amandmane:

AMANDMAN I

U članu 71 Predloga zakona u stavu 2 poslije riječi: „senat univerziteta,” dodaju se riječi: „odnosno Vijeće kao stručni organ fakulteta“

Obrazloženje:

Pored niza nedostataka u Predlogu zakona o visokom obrazovanju posebno je zabrinjavajuće da se pojedinim odredbama a naročito članom 71 i 81 u neravnopravan položaj dovode univerzitete i samostalni fakulteti kao ustanove visokog obrazovanja na način što se samostalnim fakultetima uskraćuje pravo realizacije doktorskih studijskih programa i izbora u naučna zvanja mladih kadrova (docent, vanredni profesor, redovni profesor).

Naime, samostalni fakulteti se nalaze u veoma spornom i neravnopravnom ustavno pravnom položaju u odnosu na univerzitete, a u vezi sa zakonskim ograničenjima koja imaju samostalni fakulteti kada je riječ o nemogućnosti da imaju doktorske studije i da vrše izbor u zvanje akademskog osoblja, što je urađeno još ranije izmjenama Zakona o visokom obrazovanju iz 2010/2011. godine kada su ta prava ukinuta a ostala rezervisana samo za univerzitete. U tom kontekstu otvara se principijelno pitanje zašto su samostalni fakulteti mogli od 2003. do 2011. godine imati doktorske studije a od 2011 im te studije država uskraćuje, što se čini i Predlogom ovog zakona. Na taj način fakulteti se dovode u neravnopravan ustavno pravni položaj sa univerzitetima, jer u ustavno-pravnom smislu i fakulteti i univerzitete su ustanove visokog obrazovanja koje obavljaju djelatnost od javnog interesa. U tom smislu svi subjekti koji obavljaju djelatnost visokog obrazovanja, kao djelatnost od javnog interesa, moraju imati jednak ustavno pravni položaj pri čemu nije ustavno moguće da organizacioni oblik vršenja javne djelatnosti (univerzitet ili fakultet, akademija) bude mjerilo koje će opredjeljivati i negirati ostvarivanje pojedinih jedinstvenih funkcija ustanova visokog obrazovanja kao funkcija od javnog interesa i na taj način favorizovati univerzitete. To znači da status ustanove (univerzitet) ne može opredjeljivati

KLUB POSLANIKA POZITIVNE CRNE GORE

| Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 10, Podgorica | pozitivna@skupstina.me | +382 20 404 583 | www.pozitivna.me |

studijski program ili izbor u akademska zvanja, već samo zakonom propisani uslovi u pogledu programa, opreme, kadra itd.

Osim toga ni Bolonjska deklaracija i drugi međunarodni dokumenti ne dozvoljavaju neravnopravan položaj visoko obrazovnih ustanova samo zbog razlike u pravnom statusu ustanova a naročito ne u pogledu njihovih funkcija kao što su studijski programi ili kadrovska autonomija. Takođe, i zakonska rješenja i praksa država u regionu i šire jasno upućuje na okolnost da se samostalnim fakultetima ne može uskraćivati pravo na doktorske studije i izbore u akademska zvanja nastavnog osoblja, osim ako ne ispunjavaju zakonske uslove u pogledu kriterijuma kvaliteta programa, opreme, kadrova itd. Veoma česti primjeri su u zemljama u okruženju naaročito u Sloveniji, Evropskoj Uniji pa čak i u svijetu da samostalni fakulteti imaju doktorske studije i vrše izbore u zvanja svog akademskog kadra što proizilazi iz načela autonomije visoko obrazovnih institucija. Ovo naročito iz razloga što univerziteti, ni u Crnoj Gori, nemaju doktorske studije već samo fakulteti koji su sastavni dio univerziteta tako da ni u Crnoj Gori ne postoji razlika u funkcionalnom smislu – vršenja javne djelatnosti visokog obrazovanja, između samostalnih fakulteta i fakulteta u sastavu Univerziteta. Jedina razlika između statusnog položaja samostalnih i fakulteta u sastavu univerziteta je u organizacionom smislu, ali ne funkcionalnom, pri čemu samostalni fakulteti imaju svojstvo pravnog lica a fakulteti u sastavu univerziteta nemaju svojstvo pravnog lica već ono pripadau Univerzitetu, što je, takođe, ustavno pravno veoma sporno. U tom kontekstu pravo je zakonodavaca da propise organizacione oblike ostvarivanja djelatnosti i njihov status a pravo je osnivača da uređuje unutrašnju organizaciju tog pravnog lica. To znači da osnivači univerziteta kao visoko obrazovne ustanove (država ili fizička lica) odlukom o osnivanju opredjeljuju svoj unutrašnji organizacioni pravni status, pri čemu država može zakonom ovaj status opredjeliti samo za univerzitet čiji je ona osnivač.

U tom kontekstu Predlogom zakona o visokom obrazovanju treba obezbijediti jednaki ustavno-pravni položaj visoko obrazovnih ustanova bez obzira ko je osnivač država, fizičko ili pravno lice, na način kako je to već bilo uređeno u Zakonu o visokom obrazovanju iz 2003. godine i pustiti osnivačima da oni opredijele statusnu poziciju fakulteta unutar univerziteta. Predlog novog Zakona zadržao je ova rješenja koja su nesaglasna sa odredbama člana 17 stav 2 Ustava koji se odnosi na jednakost svih pred zakonom uključujući i studente i ustanove visokog obrazovanja, kao i člana 59 Ustava koji se odnosi na slobodu preduzetništva, pa i preduzetništva ustanova visokog obrazovanja i član 75

stav 1 Ustava kojim se jamči pravo na školovanje pod jednakim uslovima. Sva ova ustavna prava uskraćena su samostalnim fakultetima, ali i njihovim studentima kada se tiču njihovog usavršavanja na doktorskim studijama i njihovog izbora u zvanja na fakultetima. Takođe, to podrazumijeva da se univerziteti i samostalni fakulteti izjednače i u pogledu izbora akademskog osoblja sa pravom fakulteta da bira svoje akademsko osoblje po unaprijed utvrđenim kriterijumima. Postojeće ograničavanje samostalnim fakultetima da imaju doktorske studije i biraju svoje akademsko osoblje ne samo što dovode fakultete u neravnopravan položaj već i direktno, naročito u nekim oblastima, ograničavaju pravo studentima da se usavršavaju u Crnoj Gori i stiču akademska zvanja i dovode ih u položaj da moraju svoja znanja i akademska zvanja ostvarivati van Crne Gore na fakultetima i univerzitetima u inostranstvu što značajno, zbog ekonomsko - finansijske situacije u Crnoj Gori, koči razvoj mladih kadrova a samim tim i jačanja kadrovskih kapaciteta Crne Gore. Ovo pitanje dobija na aktuelnosti naročito u pogledu jačanja kadrova za državne i druge institucije i institucije Evropske Unije gdje studenti koji se specijalizuju (oblast javne uprave i evropskog prava) za rad u tim instiucijama nemaju mogućnosti da svoja doktorska znanja i akademska zvanja u tim oblastima stiču ni na jednom univerzitetu u Crnoj Gori već su prinuđeni da traže u Evropi ili region fakultete koji imaju ove programe doktorskih studija. Umjesto da Crna Gora jača svoje unutrašnje kapacitet i omogućava svojim građanima da se specijalizuju u zemlji, vrh obrazovne administracije, svjesno ili ne, vodi politiku "protjerivanja" mladih kadrova iz Crne Gore.

AMANDMAN II

U članu 81 Predloga zakona u stavu 4 poslije riječi na „univerzitetu” dodaju se riječi: „odnosno samostalnom fakultetu koji ima akreditovane programe doktorskih studija.“

Obrazloženje:

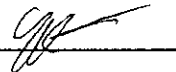
Ovaj amandmanom se podrazumijeva da se Univerziteti i samostalni fakulteti izjednače i u pogledu izbora akademskog osoblja sa pravom fakulteta da bira svoje akademsko osoblje po unaprijed utvrđenim kriterijumima koje shodno članu 72 stav 4 Predloga Zakona utvrđuje savjet za visoko obrazovanje. Postojeće ograničavanje samostalnim fakultetima da imaju doktorske studije i biraju svoje akademsko osoblje ne samo što dovode fakultete u neravnopravan položaj, već i direktno, naročito u nekim oblastima, ograničavaju pravo studentima da se usavršavaju u Crnoj Gori i stiču akademska zvanja i dovode ih u položaj da moraju svoja znanja i akademska zvanja ostvarivati van Crne Gore na fakultetima i

univerzitetima u inostranstvu. Ovo značajno, zbog ekonomske - finansijske situacije u

Crnoj Gori, koči razvoj mladih kadrova, a samim tim i jačanja kadrovskih kapaciteta Crne Gore. Ovo pitanje dobija na aktuelnosti naročito u pogledu jačanja kadrova za državne i druge institucije i institucije Evropske Unije gdje studenti koji se specijalizuju (oblast javne uprave i evropskog prava) za rad u tim institucijama nemaju mogućnosti da svoja znanja u tim oblastima stiču ni na jednom Univerzitetu u Crnoj Gori. U toj konstelaciji postojećih rješenja Predloga Zakona ovakva rješenja su međusobno kontradiktorna a naročito sa članom 2 tačka 1 i 6 Predloga zakona koji promovise ciljeve Zakona medju kojima ida je cilj visokog obrazovanja "sticanje, unapređivanje i razvijanje znanja..." kao i "obezbjedivanje uslova svima za nesmetan i jednak pristup visokom obrazovanju." Takođe ova ograničenja su kontradiktorna i sa "članom 5 Predloga Zakona kojim je propisano da je „Visoko obrazovanje dostupno svim licima i ne može biti neposredno ili posredno ograničeno po osnovu pola, rase, bračnog stanja, boje, jezika, vjere, političkog ili drugog ubjeđenja, nacionalnog, etničkog ili drugog porijekla, pripadnosti nacionalnoj zajednici, imovinskom statusu, invalidnosti ili drugom sličnom osnovu, položaju ili okolnosti, u skladu sa posebnim zakonom”.

Poslanici

Srdan Perić

Azra Jasavić

